

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**DESENVOLUPAMENT
SALUDABLE A LA INFANCIA II**

Coordinació: RAMOS PLA, ANA ISABEL

Any acadèmic 2022-23

Informació general de l'assignatura

Denominació	DESENVOLUPAMENT SALUDABLE A LA INFANCIA II			
Codi	100708			
Semestre d'impartició	1R Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Doble titulació: Grau en Educació Infantil i Grau en Educació Primària	3	TRONCAL/BÀSICA	Presencial
	Grau en Educació Infantil	2	TRONCAL/BÀSICA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA		TEORIA
	Nombre de crèdits	1.8		4.2
	Nombre de grups	4		2
Coordinació	RAMOS PLA, ANA ISABEL			
Departament/s	PEDAGOGIA			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	La càrrega docent setmanal es distribueix entre les 3 hores de crèdits teòrics presencials a més de tres tutories voluntàries al llarg del quadrimestre. La resta es treballa autònom no presencial.			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català i/o castellà			
Distribució de crèdits	PETRA:10,4 DOE: 5,2			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
BARO ATIENZA, EDUARD	eduard.baro@udl.cat	4,2	
MORA TOSQUELLA, ESTHER	esther.mora@udl.cat	6	
RAMOS PLA, ANA ISABEL	anabel.ramos@udl.cat	5,4	

Objectius acadèmics de l'assignatura

- Identificar els principis bàsics del desenvolupament biopsicosocial de 0 a 6 anys.
- Valorar la importància de la prevenció i atenció en la primera infància per al desenvolupament integral de l'individu.
- Analitzar i valorar la importància de la detecció i l'avaluació en les alteracions del desenvolupament i de la salut mental.
- Utilitzar les estratègies d'observació i anàlisi per detectar i col·laborar en la prevenció d'alteracions i trastorns psicosomàtics.
- Conèixer l'abordatge inter i transdisciplinari imprescindible en les primeres etapes de la vida.
- Aplicar en els diferents contextos de desenvolupament els mètodes adequats per a potenciar les habilitats multisensorials en els nens i nenes de 0 a 6 anys.

Competències

CG1 Correcció en la comunicació oral i escrita.

CG3 Domini de les Tecnologies de la Informació i de la Comunicació

CG5 Comunicar-se amb els diferents agents educatius de manera eficaç en els diferents escenaris educatius: a l'aula, en l'equip docent i amb la comunitat educativa.

CB1 Posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es recolza en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi

CE8 Conèixer fonaments de dietètica i higiene infantils. Conèixer fonaments d'atenció precoç i les bases i desenvolupaments que permeten comprendre els processos psicològics, d'aprenentatge i de construcció de la personalitat en la primera infància.

Continguts fonamentals de l'assignatura

BLOC A (4 crèdits):

TEMA1.- CONCEPCIÓ BIOPSIOSOCIAL DEL DESENVOLUPAMENT

TEMA 2.- LA PREVENCIÓ EN ELS PRIMERS ANYS DE VIDA

TEMA 3.- FACTORS DE RISC EN EL DESENVOLUPAMENT

TEMA 4.- L'ATENCIÓ PRIMERA I L'EDUCACIÓ INFANTIL 0-6

TEMA 5.- LA DETECCIÓ I L'AVUACIÓ INTERDISCIPLINAR

TEMA 6.-L'ATENCIÓ INTEGRAL A L'INFANT I LA SEVA FAMÍLIA.

BLOC B (2 crèdits):

TEMA 7: PAUTES DE CRIANÇA

TEMA 8:L'ESTABLIMENT DEL VINCLE I AFERRAMENT

TEMA9: ESTILS EDUCATIUS ESCOLARS I D'APRENENTATGE: DIVERSITAT I INCLUSIÓ

Eixos metodològics de l'assignatura

Presencial

- Proposta i discussió de casos pràctics.
- Exposicions del professor: orals i multimedia.
- Exposicions de l'alumne orals i multimèdia.
- Presentació i discussió d'històries de vida vinculades a diferents contextos. .

No presencial (activitats individuals):

- Lectura i anàlisi de documents.
- Preparació de les exposicions de l'alumne.
- Recerca d'informació.
- Tutories individuals (segons convingui)
- Seminaris d'ampliació de coneixements.
- Elaboració de treballs i síntesi.

Activitats de grup: en la majoria de casos els alumnes efectuaran els seus treballs dins aquest apartat.

- Elaboració de treballs/accions i síntesi en grup
- Treballs en equip, analitzant, sintetitzant i/o creant documents aplicats a la matèria.
- Tutories grupals.
- Ús de plataformes virtuals.
- Coordinació amb altres professionals i realitzar observacions i valoracions en diferents contextos de vida.

A l'inici del curs les professores concretaran més específicament tot l'anteriorment exposat. Tant l'assistència a classe, com la realització de treballs, pràctics o visites, seran obligatoris.

En el cas que no sigui possible la docència presencial per situació de confinament o similar, les sessions seran emeses per videoconferència respectant el mateix horari establert. S'utilitzaran les diferents opcions de l'eina de videoconferència perquè les sessions puguin seguir sent participatives i puguin realitzar les mateixes tasques previstes per a l'aula. Les sessions podran ser grabades.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

S'iniciarà amb el bloc A de continguts fins a completar les hores corresponents els primers crèdits. A partir d'aquí, es continuarà amb el bloc B fins a l'acabament del quadrimestre.

Sistema d'avaluació

SISTEMA D'AVALUACIÓ

Tenint en compte la normativa d'Avaluació i la Qualificació de la docència en els Graus i Màsters de la UDL aprovada pel Consell de Govern del 2014 , modificada per l'acord 111/2016 del Consell de Govern de 27 d'abril del 2016 i per l'acord 231/2016 del Consell de Govern de 25 d'octubre del 2016, la modalitat d'avaluació contínua inclou:

GRUP MATÍ

L'avaluació és continuada i inclou els dos blocs de continguts (A+B).

- 1.- Prova escrita (presencial). Es farà dins el període oficial d'exàmens, fins 25%
- 2.- Pràctiques d'aula, fins 25%
- 3.- Badge Autoconeixement dins el projecte Gestions Creatives, fins 25%
- 4.- Badge Alteritat dins el projecte Gestions Creatives fins 25%

Per aprovar la matèria cal obtenir una puntuació mínima de 5 en la nota mitjana ponderada de la nota final. Cal obtenir un mínim de 4'5 en cadascuna de les quatre evidències per tal que pugui fer mitjana.

En cas de plagi, s'aplicarà el que estableix la normativa de l'avaluació i la qualificació de la docència en els graus i màsters a la UdL.

GRUP TARDA I DOBLE GRAU

AVALUACIÓ CONTÍNUA (Per les persones que assisteixen de forma habitual a classe)

Es remarca que aquesta matèria consta de dos blocs, portat a terme cada un per diferents professores. Això implica avaluacions separades en algunes activitats; en altres com la prova escrita comuna, els continguts estaran representats en una proporció similar. En l'avaluació dels dos blocs, es tindrán presents els següents criteris competencials i d'aprenentatge:

- . SABER- Prova tipus test fins al 25%. Es realitzarà dins del període oficial d'exàmens.
- . SABER FER - Realització de treballs , preferentment en grup, fins al 25%.
- . SABER SER/SABER ESTAR- Participació en les classes presencials i/o virtuals fins 25%. L'entrega de les activitats es farà mitjançant la carpeta d'aprenentatge (activitats del Campus Virtual).
- . SABER/SABER FER/ SABER ESTAR- Pràctiques d'aula, fins el 25%.

Per aprovar la matèria cal obtenir una puntuació mínima de 5 en la nota mitjana ponderada de la nota final. Cal obtenir un mínim de 4'5 en cadascuna de les quatre evidències per tal que pugui fer mitjana.

En cas de plagi, s'aplicarà el que estableix la normativa de l'avaluació i la qualificació de la docència en els graus i màsters a la UdL.

AVALUACIÓ ALTERNATIVA GRUP MATÍ

Exclusiu pels alumnes que els hagin acceptat l'avaluació alternativa:

- Examen presencial: 50%
- Tema a desenvolupar: 25%
- Pràctiques: 25%

Per aprovar la matèria cal obtenir una puntuació mínima de 5 en la nota mitjana ponderada de la nota final. Cal obtenir un mínim de 4'5 en cadascuna de les quatre evidències per tal que pugui fer mitjana.

En cas de plagi, s'aplicarà el que estableix la normativa de l'avaluació i la qualificació de la docència en els graus i màsters a la UdL.

AVALUACIÓ ALTERNATIVA GRUP TARDA

Exclusiu pels alumnes que els hagin acceptat l'avaluació alternativa:

- Examen presencial: 50%
- Tema a desenvolupar: 25%
- Pràctiques: 25%

Per aprovar la matèria cal obtenir una puntuació mínima de 5 en la nota mitjana ponderada de la nota final. Cal obtenir un mínim de 4'5 en cadascuna de les quatre evidències per tal que pugui fer mitjana.

En cas de plagi, s'aplicarà el que estableix la normativa de l'avaluació i la qualificació de la docència en els graus i màsters a la UdL.

NO ES GUARDARÀ NI LA NOTA FINAL NI ELS TREBALLS PER FUTURS CURSOS EN EL CAS QUE ES SUSPENGUI LA MATÈRIA.

Bibliografia i recursos d'informació**PART A**

BASSEDAS, E.; HUGUET, T.; SOLÉ, I., (2005): Aprender I enseñar a l'Educació Infantil.

BOWLBY J. (1989): Una Base Segura. Aplicaciones clínicas de una teoría del apego. Eds. Paidós, Barcelona.

BRAZELTON, T. (1989): Las crisis familiares y su superación. Cinco casos reales. Paidós, Barcelona.

BROWN, B. (2010): Desaprender la discriminación en la Educación Infantil. Ed. Morata

GENÉ, A. I ALTS. (2007): Pensar que bé. Com acompanyar els infants a descobrir el mon. Pagés editors, Lleida

GÚTIEZ CUEVAS, P. ed.(2005): Atención Temprana. Prevención, detección e intervención en el desarrollo (0-6 años) y sus alteraciones. Madrid, Ed. Complutense

GÓMEZ A.; VIGUER, P.; CANTERO, M.J.; (2005): Intervención Temprana: Desarrollo óptimo de 0 a 6 años. Madrid, Psicología Pirámide.

GONZÁLEZ, M. (2007): Manual de Alimentación Infantil. Formación Alcalá, MADRID

GRUP D'ATENCIÓ PRIMERENCA. (2005): Llibre blanc de l'Atenció Precoç. Diputació de Barcelona. Àrea de

Benestar Social.

JÁUDENES CASAUBÓN, C.; PATIÑO MACEDA, I. (2006): *Prevención y Atención Precoz de los problemas auditivos en la edad escolar.* Madrid, FIAPAS.

LEBOYER, F. (2009): *XANTALA: Un art tradicional: el massatge dels infants* .Altafulla, Barcelona.

LÓPEZ, C.; MARRE, D.; BESTARD, J. (2011): *Maternidades, procreación y Infancia en transformación.* Barcelona, Bellaterra.

MARSELLÉS, M.A. ; JOVÉ, G. (2000): *De la Prevenció a l'atenció en la primera infància: Un enfocament interdisciplinar.* Lleida, Edicions de la Universitat. Col. Educació y món actual, n.9.

MICHELENA, M. (2002): *Un año para toda la vida. El secreto mundo emocional de la madre y su bebé.* Col. Vivir mejor. Eds. Temas de Hoy.

OBERMAN, A. (2001): *Observando a los bebés.* Lugar, Buenos Aires.

PÉREZ SIMÓ, R. (2001): *El desarrollo emocional de tu hijo.* Ed. Paidós, Barcelona.

RUIZ de VELASCO, A.; ABAD MOLINA, J. (2011): *El Juego simbólico.* Graó, Barcelona

SÁNCHEZ, A. (2006): *Dejar hacer o aprender a vivir.* Ediciones Experiencia

SERRANO, M.A. (2005): *Inteligencias múltiples y estimulación temprana. Guía para educadores, padres y maestros.* Ed. trillas

STERN, D. (1997): *La Constelación Maternal.* Barcelona, Paidós.

- (2000): *Diari d'un bebé. Tot allò que l'infant, veu, sent i experimenta.* Columna Assaig, Barcelona.

BIBLIOGRAFIA PART B

Álvarez Carneros, P. (2017). *La teoría ecológica de Urie Bronfenbrenner.* Barcelona: Psicología y Mente. Recuperat de: <https://psicologiaymente.net/desarrollo/teoria-ecologica-bronfenbrenner>

Asociación de Altas Capacidades de Galicia (2019). *Onde o talento se converte en emoción.* Recuperat de: <https://altascapacidadesgalicia.org/inicio>

Ausubel, D.P.; Novak, J.D.; Fianesian, H. (1983). *Psicología educativa: un punto de vista cognoscitivo.* México: Trillas

Bauman, Z. (2006). *Miedo líquido. La sociedad contemporánea y sus temores.* Barcelona: Paidós

Bisquerra, R. (2003). Educación emocional y competencias básicas para la vida. *Revista de Investigación Educativa*, 21(1), 7-43

Bowlby J. (1989). *Una Base Segura. Aplicaciones clínicas de una teoría del apego.* Barcelona: Paidós

Bowlby J. (1998a). *El aferrament y la pèrdua - 1: L'aferrament.* Barcelona: Paidós

Bowlby, J. (1998b). *El aferrament y la pèrdua - 2: La separación.* Barcelona: Paidós

Cobos Álvarez, P. (2007). *El desarrollo psicomotor y sus alteraciones. Manual práctico para evaluarlo y favorecerlo.* Madrid: Piràmide

Del Arco, I. (2017). Les escoles com a organitzacions saludables. *Fòrum: Revista d'Organització i Gestió Educativa*, 43, 5-10

Fundación Promete (2018). *La educación del ser. La nueva educación es tarea de todos.* Recuperat de:

<https://www.promete.org/>

Geddes, H. (2010). *El aferrament en el aula. Relación entre las primeras experiencias infantiles, el bienestar emocional y el rendimiento escolar*. Barcelona: Editorial Graó

Grup d'Atenció Primerenca. (2005). *Llibre blanc de l'Atenció Precoç*. Barcelona: Diputació de Barcelona

Jiménez Yañez, C.E.; Mancinas Chávez, R.; Martínez Soto, Y. (2008). La sociedad del futuro: una mirada a través del dibujo infantil. *Perspectivas de la comunicación*, 1(2), 7-16

Larriba, J., Valmayor, S. (2009). *Protego: un programa efectiu per promoure la criança positiva i prevenir conductes problemàtiques en els fills mitjançant la millora de les habilitats educatives dels pares i les mares de famílies en risc*. Recuperat de : <http://www.caib.es/sacmicrofront/archivopub.do?ctrl=MCRST263ZI171765&id=171765>

Liedloff, J. (2003). *El concepto de continuum*. Madrid: Editorial Obstore

Horno Goicochea, P. (2004). *Eduquem l'afecte, reflexions per a famílies, professorat, pediatres...* Barcelona: Graó

Estivill, E. (1998). *Nen a dormir. Com solucionar els problemes del son infantil*. Barcelona: Editorial Plaza Janés

Gerson, K.S., Carracedo, S. (2007). *Niños con altas capacidades*. Buenos Aires: Editorial Magisterio de Rio de la Plata

Martínez Torres, M., Guirado Serrat, À. (2010). *Alumnado con altas capacidades*. Barcelona: GRAÓ

Moreira, M.A. (2002). Conocimientos previos y aprendizaje significativo. *Revista Chilena de Educación Científica*, 7(2), 23-30

Pérez, L.F. (2006). *Alumnos con capacidad superior. Experiencias de intervención educativa*. Madrid: Editorial Síntesis

Serrano, M.A. (2005). *Inteligencias múltiples y estimulación temprana. Guía para educadores, padres y maestros*. Mèxic: Editorial Trillas

Tarbal, A. (Coord.) (2016) *Guia per a una alimentació infantil saludable i equilibrada. Resolent dubtes, trencant mites i aclarint conceptes*. Barcelona: Hospital Sant Joan de Déu.

Teruel, J., Latorre, Á. (2014). *Dificultades de aprendizaje*. Madrid: Pirámide